

Notat til Helse- og omsorgskomiteen angående sak: Statsbudsjettet 2021 Prop. 1 S (2020-2021)

Pandemien har skapt et etterslep i pasientbehandlingen, med unormalt lange ventetider og mange fristbrudd som følge. Det rammer både pasientene og samfunns-økonomien. Det vil kreve en stor innsats i spesialist-helsetjenesten å ta unna etterslepet samtidig med at beredskapen for større smitteutbrudd opprettholdes. Det er derfor fornuftig med en ekstrabevilgning på i alt 3,7 milliarder kroner til spesialist-helsetjenesten knyttet til pandemien, som regjeringen foreslår.

En aktivitetsvekst på 2,3 prosent virker i utgangspunktet rimelig, men pandemien gjør situasjonen uforutsigbar. Spekter anbefaler at situasjonen følges nøye og at det ved behov gjøres en justering i revidert nasjonalbudsjett.

Omstilling og effektivisering

Budsjettforslaget innebærer at arbeidet for omstilling og effektivisering i sykehussektoren må fortsette med uforminsket styrke. Spekter mener tiltak for å tilpasse arbeidstidsbestemmelsene til helsetjenestens driftsbehov i denne sammenheng ville vært viktig.

Spekter oppfatter ABE-reformen som et sparetiltak, og stiller seg tvilende til om osthøvelkutt av denne typen bidrar til omstilling og effektivisering. Ordningen bør etter Spekters oppfatning evalueres.

Bidrag fra private og ideelle

Erfaringer så langt i pandemien viser betydningen av at også private og ideelle aktører bidrar. Pasientene og det offentlige helsevesenet har hatt god hjelp av private og ideelle virksomheter som driver sykehus,

rehabilitering, behandling av rusavhengighet, og av medisinske laboratorier. Flere av disse har måttet gjøre omfattende omstillinger på kort varsel, under økonomisk usikkerhet og manglende forutsigbarhet. Driftsmessig og økonomisk har situasjonen vært utfordrende for flere. Spekter mener regjeringen gir et viktig signal når den i budsjettforslaget uttrykker at den vil følge med på utviklingen for private leverandører i 2021.

Videreutvikling av finansieringssystemet

Pandemien har medført at helsetjenesten raskt omstilte seg til å bruke digitale verktøy og tilby avstandsbehandling. Pandemien har således virket som en sterk påminnelse om behovet for et finansieringssystem som letter innføring av ny teknologi og utforming av nye, kostnadseffektive tjenester.

Budsjettforslaget omtaler et utviklingsarbeid som pågår for å innrette finansieringssystemet slik at det understøtter sammenhengende forløp, faglig utvikling, bruk av ny teknologi og andre nye og effektive måter å organisere tjenestetilbudet på. Spekter mener dette må gis høy prioritet.

Egenandeler

Regjeringen foreslår å slå sammen egenandelstak 1 og 2. Spekter har i en høringsuttalelse støttet forslaget, men uten å ta stilling til hvor egenandelstaket bør ligge. Det finnes et gap mellom befolkningens forventninger til hva den offentlig finansierte helsetjenesten kan yte, dens kapasitet og bæreevne. Spekter mener i denne sammenheng det er behov for en mer helhetlig gjennomgang av egenandelsordningene.

Tiltak mot legemiddelmangel

Som Apotekforeningen påpeker i sin kommentar til budsjettforslaget, kan for lave trinnpriser bidra til å forsterke legemiddelmangelen. Spekter støtter foreningens forslag om at trinnprisene prisjusteres for å hindre det.